

Sygnatura akt VI U 780/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lutego 2016 roku

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Tomasz Korzeń

Protokolant st. sekr. sądowy Anna Kopala

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 lutego 2016 roku

sprawy z odwołania M. K.

od decyzji z dnia 31 sierpnia 2015 roku znak (...) - 2004

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.

o wysokość kapitału początkowego

oddala odwołanie.

SSO Tomasz Korzeń

VI U 780/15 UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31 sierpnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. ustalił, że wysokość kapitału początkowego ubezpieczonej M. K. na dzień 1.01.1999 r. wynosi 125 588,10 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego pozwany przyjął: 1/ podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1 090,62 zł (wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego – 89,33 %), 2/ okresy składkowe (24 lata, 5 miesięcy i 2 dni tj. 293 miesiące), 3/ współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31.12.1998 r. wieku i okresu składkowego i nieskładkowego, który wyniósł 86,94%, 4/ średnie dalsze trwanie życia. Do ustalenia kapitału początkowego organ rentowy nie uwzględnił dochodów z roku 1997 (w kwocie 9 946,00 zł) i z roku 1998 (w kwocie 14 187,50 zł) bowiem przedstawiony środek dowodowy nie spełniał wymogów formalnych – nie został uwierzytelniony dwoma różnymi pieczętkami imiennymi oraz podpisami osób upoważnionych.

Ubezpieczona M. K. wniosła odwołanie od tej decyzji wskazując, że jest ona niesłuszna. Podała, że za lata 1997 – 1998 przedłożyła wiarygodne dowody w postaci świadectwa pracy i zaświadczenia o wynagrodzeniu i kwestionowanie tych dowodów przez pozwanego jest niezasadne. Przedłożone przez nią świadectwo pracy obejmuje okres zatrudnienia od 1.04.1995 r. do 30.09.2002 r. i zostało wystawione i podpisane przez pracodawcę. Zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu za okres od 2.01.1995 r. do 31.12.1998 r. również zostało wystawione i podpisane przez tego samego pracodawcę. Tymczasem pozwany kwestionując przedłożone przez ubezpieczoną dowody nie wyjaśnił na jakiej podstawie ustalił wymogi formalne, których rzekomo skarżąca nie spełniła, ani dokładnie nie określił jaki konkretnie środek dowodowy jest przez organ rentowy kwestionowany. M. K. wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez ponowne ustalenie kapitału początkowego uwzględniające lata 1997 i 1998 oraz zasądzenie od pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołanie ***pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.*** wniosł o oddalenie odwołania. Podniósł, że w zaskarżonej decyzji organ rentowy z urzędu ustalił wysokość kapitału początkowego, w

którym za lata 1997 – 1998 przyjął wynagrodzenie minimalne. Zaświadczenie o zatrudnieniu i druk Rp-7 wystawiony przez pracodawcę Hurtownię (...) w G. posiada istotne braki formalne takie jak: brak miejscowości i daty wystawienia oraz drugiej pieczętki upoważniającej pracownika, które są konieczne do stwierdzenia prawidłowości zawartych w nich danych. Po dokonaniu przez organ rentowy potwierdzenia okresu ubezpieczenia wykazano, że od sierpnia 1996 r. do grudnia 1998 r. płatnik rozliczał się na deklaracjach bezimiennych więc nie można ustalił podstawy wynagrodzenia za lata 1997 – 1998. Sporna decyzja została więc wydana prawidłowo.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. K. urodziła się (...) Nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

W dniu 8 lipca 2015 r. ubezpieczona wystąpiła z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury. Decyzją z dnia 31 sierpnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z urzędu ustalił wysokość kapitału początkowego. Zakład przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1 090,62 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego i obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy pozwany przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1.01.1981 r. do 31.12.1990 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 89,33%. Okres składkowy ubezpieczonej to 24 lata, 5 miesięcy i 2 dni (293 miesiące). Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31.12.1998 r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wnioskodawczyni wynosi 86,94%. Wysokość 24% kwoty bazowej wynosi 293,01 zł. Pozwany ustalił, że na dzień 1.01.1999 r. kapitał początkowy M. K. wynosi 125 588,10 zł.

(bezsporne)

Od 1.04.1995 r. do 30.09.2002 r. M. K. była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku kasjerki, w Hurtowni (...) G. K. w G.. W spornym okresie otrzymała wynagrodzenie, stanowiące podstawę wymiaru składek, w następującej wysokości:

1/ w 1996 r. – w łącznej kwocie 10 449,00 zł,

2/ w 1997 r. – w łącznej kwocie 9 946,00 zł,

3/ w 1998 r. – w łącznej kwocie 14 187,50 zł.

dowód: dokumenty w aktach organu rentowego: tom 1I: świadectwo pracy k. 12; tom I: zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu k. 20, wykaz dochodów ubezpieczonej k. 34-35, 39-40, decyzja k. 42-44

zeznania świadka P. K. (1) k. 22

Podstawy wymiaru składek wynosiły w poszczególnych latach: 1974 r. – 11 061,00 zł; 1975 r. – 28 900,00 zł; 1976 r. – 37 158,00 zł; 1977 r. – 39 710,00 zł; 1978 r. – 0 zł; 1979 r. – 44 790,00 zł; 1980 r. – 50 635,00 zł; 1981 r. – 78 144,00 zł; 1982 r. – 100 600,00 zł; 1983 r. – 134 960,00 zł; 1984 r. – 171 025,00 zł; 1985 r. – 218 365,00 zł; 1986 r. – 251 588,00 zł; 1987 r. – 326 986,00 zł; 1988 r. – 654 091,00 zł; 1989 r. – 2 627 857,00 zł; 1990 r. – 11 643 250,00 zł; 1991 r. – 12 904 400,00 zł; 1992 r. – 5 823 200,00 zł; 1993 r. – 29 781 540,00 zł; 1994 r. – 15 587 154,00 zł; 1995 r. – 4 680,00 zł; 1996 r. – 10 449,00 zł; 1997 r. – 9 946,00 zł; 1998 r. – 14 187,50 zł.

dowód: częściowo bezsporne

zaświadczenie k. 20 t. I a.e.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej nie zasługiwało na uwzględnienie.

Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015 r., poz. 748 ze zmianami; dalej jako: ustawa) stanowi, iż:

Art. 173:

1. Dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.
2. Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat.
3. Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy.
4. Pierwszej waloryzacji kapitału początkowego dokonuje się od dnia 1 czerwca 2000 r. przez pomnożenie tego kapitału wskaźnikiem wzrostu przeciętnego wynagrodzenia z 1999 r., pomniejszonego o naliczone i potrącone od ubezpieczonego składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe, w stosunku do przeciętnego wynagrodzenia za 1998 r.
5. Drugiej waloryzacji przeprowadzanej od dnia 1 czerwca 2001 r. dokonuje się na zasadach określonych w art. 25 ust. 3-5, 9 i 10 oraz w art. 25a.
- 5a. Trzeciej waloryzacji przeprowadzanej od dnia 1 czerwca 2002 r. oraz kolejnych dokonuje się na zasadach określonych w art. 25 ust. 3-8 i 10 oraz w art. 25a.
6. Kapitał początkowy ewidencjonowany jest na koncie ubezpieczonego.
- 6a. W wyniku przeprowadzonej waloryzacji kapitał początkowy nie może ulec obniżeniu.

Art. 174:

1. Kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.
2. Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:
 - 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
 - 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
 - 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.
3. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r.
 - 3a. Przepis art. 17 ust. 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru kapitału początkowego w myśl art. 15 ust. 1 dla ubezpieczonego urodzonego przed dniem 31 grudnia 1968 r. z powodu nauki w szkole wyższej, o której mowa w art. 7 pkt 9.
 - 3b. Jeżeli okres wskazany do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego obejmuje rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego jedynie przez część miesiący tego roku, do obliczenia stosunku sumy kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3, w okresie tego roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmuje się sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok kalendarzowy odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu.
4. Do obliczenia kapitału początkowego dla osoby mającej ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy przyjmuje się, na jej wniosek, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru renty przyjęty w decyzji ustalającej prawo do

renty po raz pierwszy lub ponownie ustalającej jej wysokość. W przypadku gdy renta została przyznana przed dniem 15 listopada 1991 r., do ustalenia kapitału początkowego przyjmuje się wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ustalony w wyniku rewaloryzacji, chyba że po tej dacie ponownie była ustalana jego wysokość.

5. Jeżeli z powodu niemożności ustalenia podstawy wymiaru renty jej wysokość została ustalona w kwocie najniższej renty, do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjmuje się najniższe wynagrodzenie pracowników obowiązujące w okresie przyjętym do obliczenia podstawy wymiaru renty.

6. Przepisy ust. 5 stosuje się odpowiednio do ustalenia kapitału początkowego osób uznanych za repatriantów.

7. Do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 r.

8. Przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24% tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 r. Współczynnik ten oblicza się według następującego wzoru:

gdzie:

„p” - oznacza współczynnik;

wiek ubezpieczonego - oznacza wiek w dniu 31 grudnia 1998 r.;

wiek emerytalny - oznacza 60 - dla kobiet i 65 - dla mężczyzn;

staż ubezpieczeniowy - oznacza udowodniony okres składkowy i nieskładkowy,

wymagany staż - oznacza 20 - dla kobiet i 25 - dla mężczyzn;

z zastrzeżeniem ust. 12.

9. Staż ubezpieczonego, o którym mowa w ust. 8, określa się w pełnych latach, z tym że jeżeli ubezpieczony ma więcej niż 6 miesięcy tego stażu ponad pełne lata, staż ten zaokrągla się w górę.

9a. Staż ubezpieczeniowy i wymagany staż, o których mowa w ust. 8, określa się w dniach, jeżeli jest to dla ubezpieczonego korzystniejsze.

10. Wiek ubezpieczonego, o którym mowa w ust. 8, określa się w pełnych latach, z tym że jeżeli w dniu 31 grudnia 1998 r. ubezpieczony ma więcej niż 6 miesięcy ponad wiek ustalony, to przyjmuje się pełne lata po zaokrągleniu w górę.

11. W przypadku gdy w momencie objęcia ubezpieczeniem po raz pierwszy, ubezpieczony nie ukończył 18 roku życia, we wzorze, o którym mowa w ust. 8, liczbę 18 zastępuje się faktycznym wiekiem, w którym powstał obowiązek ubezpieczenia.

12. Współczynnik, o którym mowa w ust. 8:

1) zaokrągla się do setnych części procenta;

2) nie może być wyższy od 100%.

13. Wartość współczynnika, obliczonego na podstawie ust. 8, w zależności od płci, wieku ubezpieczonego oraz stażu ubezpieczeniowego w dniu 31 grudnia 1998 r., przedstawiona jest w tabeli, stanowiącej załącznik do ustawy.

Spór w sprawie dotyczył wysokości podstawy wymiaru składek od wynagrodzeń ubezpieczonej uzyskiwanych w latach 1997 – 1998.

Sąd uznał, że zaświadczenie o wysokości zarobków z okresu zatrudnienia ubezpieczonej w Hurtowni (...) G. K. w G. jest wiarygodne, zaś zastrzeżenia organu rentowego, iż dokument ten zawiera braki formalne takie jak: brak miejscowości i daty wystawienia oraz drugiej pieczętki upoważnionego pracownika do stwierdzenia prawidłowości zawartych w nich danych, są niezasadne. Żądanie pozwanego co do konieczności podpisów dwóch osób uprawnionych do reprezentowania osoby fizycznej, która jednoosobowo prowadzi działalność gospodarczą, nie znajduje podstaw ani faktycznych ani prawnych. Mając zaś na uwadze zajmowane w firmie stanowisko (kasjerka) i stały wzrost płac w latach dziewięćdziesiątych, zmniejszenie wynagrodzenia odwołującej w spornych latach wydaje się mało prawdopodobne. Okoliczność tę potwierdził również świadek P. K. (2), który zatrudniony był w spornym okresie w firmie (...) jako kierowca. Świadek ten nie był w stanie wskazać dokładnej wysokości otrzymywanego przez ubezpieczoną wynagrodzenia i z tego względu zeznania te nie mogą stanowić miarodajnego dowodu dla ustalenia konkretnej podstawy wymiaru składek ubezpieczonej w latach 1997 – 1998. Z jego zeznań wynika jednak, iż wynagrodzenie odwołującej z całą pewnością wynosiło więcej niż kwoty przyjęte przez organ rentowy w spornej decyzji. Sąd uznał zeznania świadka P. K. (1) za wiarygodne. Świadek ten jest osobą obcą dla odwołującej i nie łączą ich inne stosunki prócz dawnej znajomości z okresu zatrudnienia w jednej firmie. Z tych względów jego zeznania charakteryzował obiektywizm wynikający z braku osobistego lub rodzinnego zaangażowania w sprawie.

Dokonane przez sąd ustalenia nie miały jednak wpływu na treść spornej decyzji. Wysokość podstawy wymiaru składek ubezpieczonej przedstawia poniższa tabela. Poszczególne rubryki oznaczają w niej:

1. rok,
2. przeciętne wynagrodzenie roczne w złotych w roku z kolumny 1;
3. sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot w złotych, o których mowa w art. 15 ust. 3 ustawy w roku z kolumny 1;
4. stosunek każdej sumy kwot z kolumny 3 do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia, ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu.

| 1 | 2 | 3 | 4 |
|----------|-----------|-----------|----------|
| 1974 | 38 220,00 | 11 061,00 | 28,94 % |
| 1975 | 46 956,00 | 28 900,00 | 61,55 % |
| 1976 | 51 372,00 | 37 158,00 | 72,33 % |
| 1977 | 55 152,00 | 39 710,00 | 72 % |
| 1978 | 58 644,00 | | 0 % |
| 1979 | 63 924,00 | 44 790,00 | 70,07 % |
| 1980 | 72 480,00 | 50 635,00 | 69,86 % |
| 1981 | 92 268,00 | 78 144,00 | 84,69 % |

| | | | |
|------|---------------|---------------|----------|
| 1982 | 139 572,00 | 100 600,00 | 72,08 % |
| 1983 | 173 700,00 | 134 960,00 | 77,70 % |
| 1984 | 202 056,00 | 171 025,00 | 84,64 % |
| 1985 | 240 060,00 | 218 365,00 | 90,96 % |
| 1986 | 289 140,00 | 251 588,00 | 87,01 % |
| 1987 | 350 208,00 | 326 986,00 | 93,37 % |
| 1988 | 637 080,00 | 654 091,00 | 102,67 % |
| 1989 | 2 481 096,00 | 2 627 857,00 | 105,92 % |
| 1990 | 12 355 644,00 | 11 643 250,00 | 94,23 % |
| 1991 | 21 240 000,00 | 12 904 400,00 | 60,76 % |
| 1992 | 35 220 000 | 5 823 200,00 | 16,53 % |
| 1993 | 47 940 000 | 29 781 540,00 | 62,12 % |
| 1994 | 63 936 000 | 15 587 154,00 | 24,38 % |
| 1995 | 8 431,44,00 | 4 680,00 | 55,51 % |
| 1996 | 10 476,00 | 10 449,00 | 99,74 % |
| 1997 | 12 743,16 | 9 946,00 | 78,05 % |
| 1998 | 14 873,88 | 14 187,50 | 95,39 % |

Uwzględnienie zarobków skarżącej za sporne lata nie spowoduje zwiększenia wskaźnika wymiaru kapitału początkowego, ani w wersji z 20 lat z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, ani też w wersji 10 kolejnych lat. W wersji z 20 lat kalendarzowych, dowolnie wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, najkorzystniejszy wskaźnik wynosi 81,76 %. W wersji z 10 kolejnych lat kalendarzowych, mimo uwzględnienia wysokości

otrzymywanego wynagrodzenia w spornych latach, nadal najkorzystniej przedstawia się wariant ustalony przez organ rentowy, który wynosi 89,33 %.

Wobec powyższego, stosownie do treści art. 477¹⁴ § 1 K.p.c., odwołanie należało oddalić.

SSO Tomasz Korzeń